

Говор предсједавајућег Сталне делегације Парламентарне скупштине БиХ у Парламентарној скупштини Савјета Европе Бакира Изетбеговића на редовном засједању ПС Савјета Европе на тему "Стање демократије у Европи"

Стразбур, 25. јуни 2008.

"Желим захвалити извјестиоцу, господину Holovatiју, на детаљном и обухватном извјештају који се у више тачака односи и на стање демократије у мојој земљи Босни и Херцеговини. Покушаћу да дам свој допринос указујући на главне проблеме, али и могућности рјешавања проблема који успоравају развој демократије у БиХ. Главна оптерећења су комунистичка прошлост, рат који је девастирао земљу у недавној прошлости, те несавршеност Дејтонског мировног споразума.

Педесет година комунистичког резима, једнопартијског система, ефикасне контроле над слободом мисли је произвело инерцију у размишљању и понашању људи.

Рат није произвео само физичко уништавање земље, резултат вишегодишњих сукоба је сегрегација БХ друштва, неповјерење међу народима, шовинизам, тежња за доминацијом на територији гдје поједини народи живе у већини, криминал и корупција.

Дејтонски споразум је зауставио рат и деструкцију, али је успоставио државни апарат који не може да функционише без сталних интервенција уреда ОХР и међународне заједнице.

Узимајући наведена оптерећења у обзир, можемо рећи да стање, односно изградња демократије у Босни и Херцеговини, и не иде тако лоше. Напади на повратнике су престали, избори се одржавају у миру, медији су слободни да критикују, да пишу истину, често и неистину, без консеквенци, борба са криминалом се интензивира. Унаточ свим искушењима, мир у Босни ће очигледно опстати а демократија ће се развијати. Народи, односно припадници различитих

конфесија у БиХ су живјели вијековима у миру и заједништву и сукобљавали су се само када би ратни пожар био унесен у Босну са истока или запада. Босанци желе мир, напредак људских права и демократије, придруживање Европској унији. Анкете потврђују да скоро 90% БХ становништва своју будућност, и сигурност, види у придруживању европским интеграцијама. Босна је на добром путу, али ово путовање може бити брже или спорије.

Да би се позитивни процеси убрзали морају се испунити раније преузете обавезе и усвојити нове реформе. Анекс 7 Дејтонског споразума, у смислу мањинског повратка, проведен је са мање од 10% успјеха, 130 000 расељених особа још увијек чека на повратак. Исто тако, Одлука Уставног суда БиХ о конститутивности народа, односно пропорционалној заступљености у државним органима и институцијама, проведена је само дјеломично. Испуњавањем ових двију обавеза у доброј мјери би се умањили ефект етничког чишћења, сегрегације, и подјеле у бх. друштву и држави. С друге стране, уколико се ове обавезе не изврше, резултат ће бити дефинитивно етнички сегрегирана земља и њене државне институције, укључујући општинске власти, судове, полицију. Сматрам да сваки документ који говори о стању демократије и људских права у БиХ мора истаћи овај проблем и инсистирати на његовом рјешавању. Ако је људима масовно ускраћено право да се врате својим кућама и да учествују у формирању власти, и ако се притом јасно крши Устав, закони и одлуке ОХР-а, прича о стању демократије постаје апсурдна.

Најважнија реформа, која ће отворити простор свим осталим реформама и убрзати пут БиХ ка европским интеграцијама, свакако је реформа Устава. Земља која има 4 нивоа власти, од чега три законодавна, са разноврсним механизмима блокаде, земља која има 13 парламената, 13 устава, преко 100 министара, не може функционисати без сталног арбитража међународне заједнице. У постдејтонском периоду тзв. бонске власти ОХР су кориштене пар стотина пута како би се уклониле препреке и процеси покренули са мртве тачке.

На крају, желио бих вас информирати да је пресудом Уставног суда Федерације БиХ од прије неких петнаест дана, деблокирано рјешавање питања ентитетског јавног РТВ сервиса о којем се говори у 177. тачки овог Меморандума.

Захтјев хрватског клуба посланика је одбијен, и тиме су створене могућности за успостављање јединственог јавног РТВ система са менаџментом на државном нивоу у складу са захтјевом из тачке 178. овог Меморандума. Успостављање јединственог јавног РТВ система је један од важних услова у преговорима БиХ са Европском унијом у Процесу стабилизације и придруживања. Ово је такођер обавеза преузета Анексом 9 Дејтонског споразума која коначно треба бити испуњена. (крај)